

Villu Kõve
Riigikohus

Teie 20.01.2026 nr 5-25-80/2

Meie .02.2026 nr 2-8/26-5/4

**Arvamus põhiseaduslikkuse järelevalve
asjas nr 5-25-80**

Austatud Riigikohtu esimees

Olete pöördunud Riigikogu poole kirjaga, milles palute avaldada arvamus põhiseaduslikkuse järelevalve asjas nr 5-25-80, milles Tallinna Halduskohus esitas taotluse tunnistada põhiseadusega vastuolus olevaks veeseaduse vastava õigusliku regulatsiooni puudumise, mis reguleeriks veeseaduse § 192 lg 2 kohaldamisel maaomanikule, kelle maa niiskusrežiimi mõjutab paisutamine avalikes huvides ning maaomaniku nõusolekuta, tekitatud kahju hüvitise ja niiskusrežiimi talumisega seotud tasu maksmist.

Teie kiri suunati vastamiseks keskkonnakomisjonile, kes arutas seda küsimust oma 17.02 ja 23.02 2026 istungitel. Komisjoni 17.02.2026 ja 23.02.2026 istungi protokollidega on võimalik tutvuda Riigikogu võrgulehel.

VeeS § 192 lg 2 eesmärk on tagada ülekaalukaks avalikuks huviks oleva elutähtsa teenus osutamine: joogiveega varustamine, ilma et seda takistaks mõjutatava kinnisasja omaniku võimalik veekogu paisutamiseks nõusoleku andmisest keeldumine. Komisjon tõdeb, et antud juhul ei ole küsimus selles, kas isikule, kelle maa niiskusrežiimi paisutamine mõjutab, tekitatud kahju hüvitada, sest tegemist on paisutamisega ülekaalukas avalikes huvides ja sellisel juhul tuleb tagada mõjutatava kinnisasja omaniku põhiseadusest tulenev õigus õiglasele hüvitisele. Küsimus on antud juhul selles, kas veeseaduse § 192 lg 2 kohaldamisel mõjutatava kinnisasja omanikule tekitatud kahju hüvitamine ja niiskusrežiimi talumisega seotud tasu maksmine on kehtivas õiguses reguleeritud.

Komisjon on seisukohal, et hüvitamist käsitlev regulatsioon ei pea kindlasti olema eraldi seaduses sätestatud, kuna õiguskorras on olemas raamistik, mis võimaldab kooskõlas põhiseadusega õigusanaloogiat kasutades kehtivaid õigusnorme tõlgendada ja selliseid olukordi lahendada. Antud juhul tuleks kohaldada asjaõigusseaduse kahjulike mõjutuste talumise (AÕS § 158¹) ja kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduse sundvalduse (KAHOS § 40) mehhanisme koostoides AÕS § 143 lõikes 2 väljendatud põhimõttega, mille kohaselt olulist ja vältimatut mõjutust ei tule taluda tasuta. Praktiline lahendus sellistes olukordades seisneks sundvalduse seadmises vastavalt KAHOSle, mille käigus määrab kohalik omavalitsus kinnisasja omanikule perioodilise talumistasu ja vajadusel ka ühekordse hüvitise. Paisutamisest tulenev kinnisasja üleujutamine või niiskusrežiimi muutmine on sisuliselt võrreldav avaliku teenuse tehnorajatis talumisega ja asjaolu, et tehnorajatis asub

teisel kinnisasjal (oluline on vältimatu mõju, mis takistab maa sihipärast kasutamist) või on juba olemas, ei muuda talumiskohustuse olemust ega vabasta avalikku huvi teeniva tehnorajatise omanikku talumistasu ja vajadusel hüvitise maksmise kohustusest.

Eelnevast tulenevalt puudub komisjoni hinnangul antud juhul vastuolu põhiseadusega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Yoko Alender
esimees